

ЦРВЕНА АРМИЈА

Црвена армија, створена у току херојске борбе радника и сељака Совјетског Савеза, ради одбране тековина октобарске револуције, слави ових дана 27-годишњицу свога постанка у Јеку победа којима нема равних у светској историји ратова.

Ова славна армија је имала да прође кроз читав низ проба и тешких борби са разним спољним и унутрашњим непријатељима, па да дође до своје данашње огромне снаге којом мрли велику немачку ратну машину и ослобођава народ за народом Европе од фашистичког убијања, изглађивања и концентрационих логора. Своју најтежу пробу издржала је у борби са унутрашњим непријатељима и милиоњским армијама интервената. Организована и руковођена од генијалног Лењина, мудрог стратега Стаљина и многобројних синова радника и сељака победила је најмодерније наоружане армије, јер је у својим редовима имала челичне борце лењинградских и московских радника, уралских и сибирских рудара, криштатских морнара, иваново-вознесенских ткача и најшире слојеве осиротелих сељака, који су примерном пожртв ваншоћу водили масе у бој против свега што је одисало остарелим царским апсолутизмом, а за бољу будућност свих совјетских народа. Ти прости војници и ратници, голи и боси и без најужијих техничких средстава успели су да победе добро опремане белогардејске армије Корнилова, Дењкина, Колчака, Јуденича и других и да 1922 г. са пуно успеха заврше борбу са свима интервентима.

Оне славне победе нису омиле мудре руководиоце Црвене армије да не виде разорену земљу, привреду и саобраћај, упропашћене у борби са контрареволуционарним банданама. Црвена армија се бацила на поправку разрушених пута, села и градова, на подизање нове индустрије; бацила се са истом оном енергијом којом је бранила границе младе Совјетске републике у доби револуције.

Успесима пјатилетки ударен је темељ социјалистичкој изградњи, а Црвена армија је снабдевена најмодернијим наоружањем. Њен врховни командант и организатор победе у одлучујућој битци 1918 г. код Царице (данашњег Стаљинграда) по речима маршала Ворошилова, увек лично и непосредно учествује у питањима везаним са техничком реконструкцијом оружаних снага. Он је иницијатор крупнијих и техничких предузећа у области развитака и усавршавања совјетског оружја. Он бржи подиже младе совјетске конструкторе свих видова наоружања, лично проучава сваки проналазак. Под његовим руководством решавају се питања о пријему ове или ове конструкције у наоружању. Зато млади црвени војници данас иду у јуриш на непријатеља утврђена са оклоном „за репину-за Стаљина“.

Оно што поред Стаљинове руководеће улоге даје нарочиту унутрашњу чврстину многонародној Црвеној армији је братска повезаност изражена у националној равноправности. Правилно решење националног питања совјетских народа огледало се и у Црвеној армији. Док се у царску војску нису узимали припадници других националних сељаческих и уколико су у њу долазили као војници нису могли и поред својих ратничких способности да се развију до руководећег кадра.

Данас синови кавкаски, средње-азијски и других народа имају све услове пуног развитака у војсци и они данас дају Црвеној армији десетине и стотине хиљада младих официра који се са једнаким херојством и умешношћу боре у заједници са осталим народима Совјетског Савеза.

Таква савремена армија постала је чедо свих совјетских народа и нема веће чести за совјетског грађанина од ступања у Црвену армију. Када радници једне фабрике или колхоза испраћују своје другове у војску они то чине на заједничким митинзима где им говоре да у редовима војске радника и сељака достојно представити њихов колхоз или фабрику. Тим јавним манифестацијама совјетски народи показују колико цене војску поникау у октобарској револуцији и није онда чудо што се старају да повећањем продукције и уларничким радом у свима областима омогуће што бољу опрему и снабдевање свога чеда.

Од свога оснивања до избијања овога рата Црвена армија је била главна снага на којој се заснивао мир у Европи, али многи политичари и државници старе Европе нису схватили њену улогу бране свим империја-

Прослава 27-годишњице постанка Црвене армије

Народ Тимока и Крајине манифестовао је своју љубав према Црвеној армији Прослава и митинг у Зајечару

Прослава дана Црвене армије, започела је 23. II. увече, када се формирала поворка од војске, радника, омладинца и грађана, и пошла улицама града, кличући Црвеној армији. Цела поворка, осветљена великим бројем бакљи, са музикама, сакупила се на трг где је са трибине проговорио неколико речи о значају Црвене армије, и прослави њене 27-годишњице, политички комесар команде места, друг Риста Милковић. Потом је омладина одиграла неколико кола на тргу.

Преко пет хиљада манифестаната, изразило је сутрадан, на великом манифестационом митингу у Зајечару, своју љубав и захвалност према Црвеној армији.

Велике поворке, на челу са музиком, заставама и трибунарима, у којима се слави Црвена армија, њен велики организатор-Маршал Стаљин и победнички маршали Коњев, Жуков, Рокосовски и други, кренуле су на тргу.

Творац Црвене армије маршал СТАЉИН

листичким покушајима ремећења мира у свету. Треба да дође до овог великог међународног покоља, па да се у потпуности схвате улога и значај Совјетског Савеза и његове Црвене армије за одржање мира у свету и спречавање разних фашистичких агресија.

Немачка је до 1941 г. покорила читаву Европу и своју добро опреману војску наоружану најмодернијом ратном техником великим ратним искуством и до краја фанатизовану још боље снабдела плачком поробљене Европе. Она је мобилисала сва материјална средства поробљених народа, одводила људе на ропски рад у ратну индустрију Немачке.

Онда када је немачка победивала на свим фронтима, када је многима изгледало да је непобедива, јер није излазила на озбиљан отпор на континенту, супроставила се у Отлаубинском рату моћна Црвена армија. У те дане су очи читавог света биле упрте на исток. Сви покорени народи су знали па се тамо решава њихова животна судбина и судбина човечанства. Пораз Совјетског Савеза значио би пораз свега напредног и човечног, значио би победу мрака и насиља. Али народи Совјетског Савеза су знали да стасу у одбрану своје домовине. Црвена армија је потукла најбоље немачке дивизије-безпримерним хероизмом својих младих људи зауставила немачке хорде код оних градова из којих су се раднички редови и регрутовали први борци Црвене армије у Октобарској револуцији, код историјског Стаљинграда, Москве и Лењинграда. По други пут у историји Црвена армија је извојевала победу у рату.

У току тих тешких и херојских борби Црвене армије створен је одличан кадар

Масе света, радника, интелектуалаца, грађана, помешане са војском, наставиле су да кличу армији ослободитељци, Маршалима Стаљину и Титу и Народно-ослободилачкој војсци.

ководилаца и младих војсковођа, који су научили да комбинују лично одважност и срчаност с умешношћу да руководе трупама на бојном пољу и да остварују такве озбиљне операције опкољавања и ликвидирања немачких трупа, које могу да послуже као пример ратне вештине, то је несумњиво симптом зрелости заповедништва.

Сви ови војни квалитети Црвене армије, њено најсавршеније оружје и свест о праведној борби за слободу земље, за одбрану пролетерске револуције, не би могли да је одведу до извојеваних славних победа, да није помоћни читавог народа, пожртвованог рада совјетских људи у фабрикама, предузећима, рудницима, железницама и колхозима. Радници у позадини граде нове фабрике, убрзаним темпом поправљају порушена постројења на освојеној територији, превазилазе предвиђену норму у рударској производњи, омогућују израду савршеног оружја у све већим количинама, обезбеђују правовремен довоз фронту муниције, разне опреме, намирница и других потреба. Колхозници дају држави намирнице за војску и градове, сировину за индустрију, а совјетска интелегенција руководи у помоћи и радницима и сељацима ради развијања производње и задовољавања потреба Црвене армије.

Црвена армија и позадина повезани су најтеже свешћу да се ради о одбрани отаџбине, о одбрани тековина великог Октобра.

Све ово заједно чини Црвену армију непообдевном и омогућује јој нечувена дела херојства и победе.

Црвена армија није љубавна само од совјетских народа она је узданица свих поробљених народа, јер они су кади и народи читавог света гледали на Совјетски Савез као на земљу која је поднела најтеже терета у овом рату, а Црвену армију су не-

После дуготрајних овадија, митинг је отворио Командант места, друг Илија Дожић.

Поздравивши претставнике НО власти, радничких синдиката, АФЖ-а и грађане, позвао је присутне, да једним минутом ћутања одаду пошту, палом хероју Совјетског Савеза-Маршалу Черњаховском, а затим је дао реч, команданту зајечарског војног подручја, другу Вулашину Радичевићу, који је између осталог рекао:

„Године 1917 и 1918 биле су године искушења за Црвену армију. Плаћеници шведских империјалистичких генерала, ухватили су се у коштац са Црвеном армијом. Издржавши нечуване борбе са три пута јачим непријатељем, кога је државало јавно или прикривено 14 држава, и сав међународни капитал, она излази као победница. Она их побеђује јер су је водили свесни руководиоци-радници и сељаци, борци који нису жалили своје животе.

Велика је заслуга у томе и друга Стаљина, као главног руководиоца и организатора Црвене армије, који је сав свој живот посветио њој, њеном васпитању, наоружању и организовању.

Када је фашизам-оличен у Немачкој, напао совјетске народе, Црвена Армија је пошла у одбрану права и слободе. Данас она задобија успехе који задивљују цео свет.

Израсла у доба пролетерске револуције, послетивши се 20 прошлих година изградњи државе радника и сељака, позната као најмирољубива војска, она данас разбија немачку силу, и носи пресуду свим зликовцима у Берлину.“

стрпљиво очекивали због њене ослободилачке улоге, њене помоћи поробљеним народима. Од првих великих победа совјетског оружја Црвена армија иде из победе у победу, чисти целу своју територију од фашистичких варвара и десоубица, прелази границе своје земље, али се ту не зауставља продужава своју ослободилачку мисију и спасавање културе европских народа испод фашистичког ропства.

И наша народно-ослободилачка војска је у најтежим данима своје неравне и напорењачке борбе увек имала пред очима светле примере хероја Совјетског Савеза они су је потстицали да у борби истраје до краја. Наша млада војска непоколебиво је веровала у победу Црвене армије, радовала се безгранично њеном ослободилачком походу и жељно очекивала дан када ће се састати са братском војском совјетских народа. Тај дан у који је са сигурношћу веровала дочекала је; пролила и помешала своју топлу крв са крвљу братских црвеноармејана широм Србије и на улицама слободарског Београда.

Дочекали смо дан да у позадини заједно са братским Совјетским савезом славно победе њиховог оружја, да се наша храбра војска у заједничкој борби учи ратној вештини од најславније армије света, од оне Црвене армије од које се је учили како се треба истрајно борити и несебично жртвовати у борби за слободарске тежње свих народа света.

У Црвеној армији гледамо гаранцију да ће немачкој звери бити „поломљени зуби и отсечене канџе“, да неће моћи више да уједа и пружа шапе на туђе територије.

Победоносни маршал Црвене армије наговештава да се ближи час одмазде над немачком за њена злодела; да се ближи жељени час мира.

М. Килибарда

Затим је говорио Драгољуб Стевановић — Милинко, члан окружног ЈНОФ-а, који је рекао:

— Црвена армија је показала да је снажна и моћна. Показала је да је у стању не само да заустави навалу фашистичких хорди, већ да и у одлучним моментима зада низ тешких удараца, од којих се сасвим збрисала надувена немачка охолост. Огромна преош у техници, високи квалитет Црвене војске, изванредна вештина и мајсторство у вођењу савременог рата, принудило је фашистичко заповедништво да против своје воље призна снагу Совјетског Савеза и Црвене армије.

Црвена армија је моћна и снажна. Она се ослања на свенародну помоћ своје домовине. Радници Совјетског Савеза, који су у годинама мирне изградње створили високо развијену моћну социјалистичку индустрију, за време рата развили су напрегнут и неуморан рад за помоћ фронту. Рад совјетских људи уи не у историју заједно са јуначком борбом Црвене армије, као беспримерни подвиг за заштиту домовине. Данас су радници, колхозници и совјетска интелигенција чврсто решена да слома и сасвим уништи непријатеља.

Црвена армија је данас сила какве нема у свету. То је заслуга славне Болшевичке партије, на челу са другом Стаљином. Многогодишњи рад њен учинио је СССР предводником великог ослободилачког рата и читаве светске борбе против фашизма. Совјетски Савез је показао својим примером шта се може учинити и колике се тешкоће могу савладати за слободу и независност. Показао је својом борбом како се бори и гине за праведну ствар.

Наш народ иде са Совјетским Савезом. Наша војска се бори уз јуначку Црвену армију, и ми ћемо уздигнуте главе проћи кроз све невоље и искушења ратног времена, кујући своју победу, кујући одлучан одговор свим реакционарима, који се надају да у нашој земљи могу ма шта да ураде.

Живела Црвена армија-узданица наших народа!

Живела славна Болшевичка партија, на челу са Стаљином!

У свом говору, Божидар Ђурић-посланик АСНОС-а рекао је:

— Нема моћније Армије која би могла довести до победе над Немачком, него што је Црвена армија. Она је стуб борбе против међународног фашизма-оличеног у немачкој Ми смо увек у њу веровали, и у томе нисмо никад поклекли, и зато је данас видимо пред Берлином

Ми морамо и наше борце послати у борбу да својим доприносом помогну браћу - црвеноармејце. Тито нам је показао пут јединства наших народа за уништење фашизма.

У име ЈНОФ-а говорио је Драги Марјановић, адвокат, који је на крају подвукао, да се наша политика треба да руководи начелом сарадње са Совјетском Русијом, и да би сваки други став био погрешан, као што је и у прошлости било катастрофалних грешака у нашој политици.

Затим је у име АФЖ-а другарица Јела Стошић, поздравила Црвену армију, и истакла значај њене садање борбе, за право и слободу свих поробљених народа.

Никола Миловановић, машиновођа, говорио је у име радника. Он је у свом краћем говору указао на дужност позадине која мора својим несебичним залагањем свестрано помоћи фронт, и у томе се угледати на руског радника.

Омладинца Миомир Цолић, указао је на пример руских комсомолца, који су на делу доказали своју спремност да први добровољно ступ-

Прослава 27-годишњице Црвене армије у Бору

Бор, 24 фебруара 1945

Као у свим ослобођеним крајевима наше земље и у Борском руднику, нашем највећем привредном центру, радници и грађани Бора, уз учешће сељака из целог среза прославили су данас 27-годишњицу Црвене армије и први пут у своме животу, слободно и отворено смели да кажу колико је она братска и колико им лежи на срцу.

У 10 часова, пространи трг био је испуњен светом над чијим су се главама виле заставе и уздизали транспаренти са речима славе Црвеној армији, генијалном Стаљину, њеном вођи и вођи свих поробљених народа света, нашој ослободилачкој војсци и омиљеном другу маршалу Титу.

Са трибине искићеним заставама савезничких земаља, збор је отворио друг Гојко Радић, члан месног Н. О. Одбора, који је поздравно присутне и позвао их да се сете славне Црвене армије која је донела слободу нашим нападеним народима. Он позива присутне да одаду пошту палим борцима Црвене армије који посејаше своје кости у свима земљама да би их одбранили од крвавог завојевача који је циљао за уништењем и поробљавањем свега онога што није немачко.

Затим добија реч друг Мирко Лукшић, командант места.

Друг Раде Познаниновић је говорио у име радника. Он позива раднике да прегну на посао да се наша порушена и опустошена земља што пре подигне из рушевина. То захтева наша будућност, то нам је аманет палих другова који своје

не у борбу против непријатеља домовине. Хиљадама и хиљадама омладинаца ступало је у редове Црвене армије, хиљаде омладинаца градило је утврђења за одбрану Москве и Лењинграда. Тамо где су били потребни најпоузданији и најсмелији војници ишли су комсомолци. Из редова омладине израстали су хероји Совјетског Савеза.

Неустрашивост у борби, несебично залагање на фронту, такмичење у убијању фашиста долази отуда што је Совјетској омладини у Совјетској држави у данима мира био обезбеђен слободан и потпун развитак.

И на крају је друг Владимир Петровић рекао у кратком говору:

Црвена армија је створила државу, предвођена од својих славних команданата. Она је постала најмоћнија армија света. Њена снага је у њеном духу. Она носи слободу поробљеним народима. Само је она могла да здружи крваву фашистичку машину.

Данас када Црвена армија разбија фашистичко легло, ми се морамо ње сетити и придружити се слављу Совјетског народа.

Сви говорници били су прекидани одушевљеним усклицима при сваком помену Црвене армије, маршала Стаљина, Совјетског Савеза и наше Народно-ослободилачке војске.

Увече је дата приредба у биоскопу „Тимок“, посвећена такође дану Црвене армије.

Пошто је омладински хор отпевао химну Совјетског Савеза, друг Милош Килибарда, дао је реферат о Црвеној армији, њеном стварању, развоју и улози коју је она одиграла у овом рату у борби против фашистичке Немачке. После рецитовања песме „Стаљинград“, изведене су хорске рецитације „То иде Црвена армија“ и „Долази Црвена армија“ и приказана два кратка комада из живота руских партизана.

В. В.

животе положише баш због тога да нама радницима осигурају бољи и срећнији живот“.

У име комунистичке партије говорио је друг Миодраг Радуловић-Ива.

Као претставник УСАОС-а говорио је друг Јован Цоковић-Лале. Он је позвао нашу омладину да се угледа на Комсомол Совјетског Савеза чији се чланови боре на свим фронтима. „Нема ни једне јединице, рекао је друг Лале у којој се међу најхрабријим не боре млади руски Комсомолци. Исто тако, са истом храброшћу боре се и наши омладинци у редовима народно-ослободилачке војске“.

У име сељака говорио је друг Зарије Богдановић и позвао сељаке и сељанке да се угледају на сељаке Совјетског Савеза који су у овом рату поднели највеће жртве али нису клонули већ смело иду напред из победе у победу. „И наша је држава сељака и радника и баш они треба да се до краја заложу да крвљу стечену слободу очувају“.

Уме АФЖ-а говорила је другарица Раутовић па је између осталог рекла:

ПРОСЛАВА У НЕГОТИНУ

(телефонски извештај)

У петак 23 ов. м. отпочела је прослава дана Црвене армије полагањем венца на гробове погинулих Црвеноармејца за нашу слободу, уз свирање Лењиновог посмртног марша. Неколико кратких говора истакли су важност Црвене армије за наше ослобођење.

ПРОСЛАВА У КЊАЖЕВЦУ

Цела недеља од 18-25 фебруара протекла је у знаку конференција, зборована, приредаба и манифестација Црвеној армији, њеним руководиоцима и целом совјетском народу. Народ Заглавка је показао да уме да цени услуге које је Црвена војска учинила не само нама, не само поробљеним народима, него целом слободољубивом чевечанству. Народ Заглавка је свестан дубоке захвалности коју дугује Црвеној армији и поносан је што данас слободно, пред свима то може да манифестује. То је показао на прослави Црвене армије. Преко пет хиљада људи било је сисло из Заглавка у град да својим присуством увелича овај велики дан.

Свечани део прославе почео је у четвртак увече предавањем о СССР, затим величанственом бакљадом кроз град. Разнобојне ракетле шарале су небо, музика је на челу поворке свирала совјетске и наше маршеве.

Већ рано у петак су почеле да стижу поворке из свих сала са транспарентима, са сликама совјетских маршала, са песмом и овацијама. Формирана је поворка која је закрчила све улице Књажевца. Било је у поворци свих: почев од најмлађих пионира па до седих стараца. Никада Књажевац није изгледао од свога постанка овако свечано и величанствено, никада његов трг није видео толико света у тако огромном одушевљењу и радости. Збор је отворио друг М. Милосављевић, претседник Среског ЈНОФ-а, и рекао: „Моћни топови Црвене армије грме пред зидинама Берлина. Црвена армија је дошла на тле фашистичке Немачке да врати ону посету, ону крваву посету која је оставила милионе гробова совјетских људи дуж плодне руске земље, дуж индустријских центара Волге, на обалама Дњепра, Дњестра, Прута, на снежним висовима Кавказа и гордога Елбруса, који је немачки војник опоганио и забо у њега кукасти крст... Враћена је и враћа се ова

„У земљи коју чува Црвена армија, жена је у свим правима изједначена са мушкарцем и то не само на изглед као у неким другим земљама. Још пре рата имали смо прилике да читам о подвизима совјетских жена, жена—команданта бродова, жена—авијатичара, жена—дипломата“.

Последњи говорник био је друг Душан Илић, претседник месног НОФ-а. Он је у име ЈНОФ-а између осталог рекао:

„Данашња Црвена армија нема само дух војске која туче непријатеља. Она има дух ослободиоца свих поробљених народа“.

Митинг је завршен у 12 часова уз поклик Црвеној армији, нашој народно ослободилачкој војсци и славним вођама.

Увече је у великој сали Радничког дома одржана свечана академија са одабраним програмом. За време академије је друг Ива Радуловић прочитао исцрпан реферат „О постанку Црвене Армије и њеном раду“.

Сутра су доласком сељака из околине отпочеле највеће манифестације у Неготину од ослобођења до данас. Поред претставника војних и цивилних власти говорили су два Црвеноармејца који су спонтано по здрављени.

немила посета, ова шетња кукастога крста кроз земљу среће, радости и слободе. Застава слободе се весело и победоносно лепрша над намученим градовима Источне Европе. Талас слободе прешао је у свом силовитом замаху преко плодних поља преко крвавих река, кроз села и згаришта, преко висова и долина наших и збрисао четворогодишње ропство и стид, оне сузе, ону крв наших најбољих синова и кћери...

После је говорио друг Добривоје Божић, командант места и између осталог рекао „Црвена Армија је млада војска. Родила се у пролетерској револуцији, изникла из народа развијала се и челичила у непрекидним тешким борбама противу унутарњег и спољашњег непријатеља често пута, у својој најранијој младости, наоружана само гвозденим вољом и неописивим одушевљењем за своју драгу социјалистичку домовину... Дубока свест у праведност борбе коју води племитост циљева које је поставила убеђеност у коначну победу своје праведне ствари, љубав према потлаченим народима и безгранична мржња према фашистичком завојевачу—то су елементи који дају Црвеној армији одушевљење и снагу, те она под заставом великог Лењина и вођством Стаљина иде из победе у победу“.

Затим су говорили другови: Урош Милошевић полит. комесар команде, Воја Ђорђевић, официр Н.О.В. и Вера Тошић. Сви су истакли величину и значај тога дана, а народ је са великим одушевљењем одобравао и клицао великом совјетском народу и Црвеној армији.

После збора посећени су гробови Црвеноармејца и одржан помен.

После подне су дате за народ биоскопске претставе, а увече је дата свечана Академија са одабраним тактама.

Прослава се продужила у суботу и недељу.

Прослава Црвене армије у Андрејевцу

Цела ова седмица била је посвећена прослави 27-мо годишњице наше Ослободитељке - Црвене армије.

Када је свануо 23 фебруар још од раног јутра народ је у групама журио пут Андрејевца. Журнио је да сливен у масу манифестују љубав својој братској армији-армији сељака и радника.

И народ, сав у духу саме прославе, честитао је један другоме, сматрајући тај дан и својим празником.

Друг Ђорђе Милутиновић у краћем говору објаснио је присутнима зашто ми славимо 27-мо годишњицу Црвене армије, одавши пошту палим црвеноармејцима. Затим добија реч командант друг Влада Миљковић, који је као стари борац говорио о љубави нашег народа према нашој моћној Ослободитељки, према непобедивој братској Црвеној армији. После речи друга команданта које је народ поздрављив са „Живела Црвена армија,“ „Живео њен командант друг Стаљин!“ друг Драги Јовановић, политком команде места прочитао је реферат „27-могодишњица Црвене армије“.

Реферат друга Јовановића народ је саслушао са великом пажњом и на крају клицао Црвеној армији, маршалу Стаљину, совјетском народу, маршалу Титу и народно ослободилачкој војсци.

У име омладинаца, друг Прван Жикић, поздравља празник Црвене армије.

У име АФЖ прочитала је реферат „Жена у Совјетском савезу“ другарица Вера Димитријевић у коме је истакла учешће совјетске жене која, добивши изједначење са својим другом, учествује како у борби тако и у свим позивима људске делатности.

Увече је била бакљада а после приређена од стране Среске позоришне групе претстава. Пре почетка претставе говорио је друг Раша, бурно поздрављен од присутних.

Ђаци Грађанске школе, под управом друга Д. Наерловића, отпевали су веома складно неколико хорских песама. Затим је приказан комад „Бидо“ у чијем су извођењу суделовали, као музичка пратња, учитељи из Андрејевца и околине. Приказивање комада наишло је на опште допадање јер су се сви чланови групе трудили да што верније прикажу личности из комада, што им је са малим изузетком - у потпуности успело.

Прослава 27-годишњице Црвене армије у Бољевцу

Дзас је у Бољевцу прослављена 27 годишњица рођења Црвене Армије. Иако су народне власти, услед појаве тифуса у овоме крају, хтеле да скуче обим прославе, ипак је за ову свечаност дошло у Бољевац мноштво народа из среза и придружило се војсци и представницима власти, па је тако изведена једна лепа свечаност којој је по спонтаности била равна само прослава дана Октобарске револуције. Седми новембар 1944 године.

Поворка грађана, са војском, заставама и музиком на челу, упутила се најпре месту где почивају совјетски војници пали у борбама за ослобођење Бољевца и читавог овога краја. Ту је командант места, друг Живојин Николић, одражао говор у коме је одао захвалност палим борцима Црвене армије.

Црвеноармејцима који се боре за спас и слободу целог човечанства. Затим је на све гробове положио венце од зеленила.

За овим је поворка, певајући антифашистичке песме и клицајући Црвеној армији, Маршалу Стаљину, братству словенских народа, Маршалу

Преглед догађаја

Посета фелдмаршала Александра маршалу Титу је је још један доказ о пуној сагласности међу савезницима по питању довршења рата против Немачке и важности коју савезници припадају нашој армији и њеним операцијама у томе рату.

Из уста најмеродавнијих представника савезничке војске понова је потврђен значајан удео Народно-ослободилачке војске у операцијама против заједничког непријатеља. „Успешним методама герилског ратовања ви сте задржали и десетковали непријатељску снагу од 15 до 20 дивизија која би, иначе, могла бити употребљена против нас или против савезника на неком другом фронту“, рекао је фелдмаршал Александер.

На састанку је претресано питање координације у операцијама које ће се у ускоро предузети против фашистичке Немачке с Југа. Из саопштења се јасно види да је споразум потпуни по свим питањима.

У посети нашем фронту фелдмаршал је истакао да велики дани стоје нама и да ће ускоро спојити се наша и савезничка армија северно од Јадрана и као први ратни другови победоносно завршити ову борбу.

Да је извршена под држим условима и са поштеним тежњама, објавила рата од Турске Немачкој и Јапану претстављала би догађај првога реда. Овако „неће много шешира полетети у вис од радости“, рекао је један енглески лист. Турска је

заиста много шпекулисала, да би се овом потезу Турска могао неко обрадовати; у нашој земљи тим мање, јер кад је нашим народима било најтеже, Турска је највише трговала с Хитлеровом Немачком и индиректно је учествовала у злу које нам је непријатељ нанео.

Ова закаснела објава неће спрати с образа Турске срамоту и врло мало ће придонети њеном угледу у свету, посебно међу демократским народима Балкана.

Једногласно поверење британској влади у доњем дому и дому лордова по питању Кримске конференције указује на спремност народа Велике Британије да учини све за остварење задатака постављених у Јалти. Изјаве које су дали приликом дебате Черчил и Идн, као и изјава претседника Рузвелта могу само разочарати реакцију код нас која не може да схвати да је споразум потпуни и да савезници не воде дволичну политику.

У Румунији се последњих дана одигравају догађаји који показују да су демократске снаге у овој земљи незадовољне политиком коју воде профашисти око Радеска и Мануа. Демонстрације заузимају све шире размере и сведоче да је румунски народ одлучио да раскрсти с реакцијом и фашистичким елементима у земљи. Под притиском све већег незадовољства румунска влада приморана је да поднесе оставку. А румунски народ свакако знаће да извојује потпуну победу.

Прослава дана Црвене армије у Кладову

Кладово, 25 фебруара.

Велики празник Црвене армије дан њене 27-годишњице, прослављен је у Кладову на врло леп начин.

Још претходног дана увече отпочеле су спонтане манифестације омладинаца и радника, који су прошли кроз главне улице вароши, носећи бакљаде, те су се окупиле у малом парку вароши, где се налазе гробови Црвеноармејца, палих у борби противу фашистичког окупатора. Грађанство је, на челу са омладинцима, одало пошту палим херојима, изражавајући дубоку захвалност за њихову тако пожртвовану борбу.

Јутрос око 8 часова наставиле су се манифестације у вароши поводом празника Црвене армије. Пристизале су групе сељака из околних села са транспарентима и својом музиком. Грађанство, радници, сељаци-сви су узимали учешћа у овом великом слављу празника братске Црвене армије. У 10 часова пре подне све групе манифестаната окупиле су се пред тврђавом, одакле је кренула огромна поворка на челу са војском и музиком. Поворка је прошла кроз све главне улице вароши, спонтано кличући Црвеној армији, њеном Врховном команданту другу Стаљину и маршалу Југославије другу Титу. Обишавши варош поворка је приспела на главни дрг, где је одржан манифестациони збор на коме је узело учешћа неколико хиљада људи и жена.

Збор је у име месног одбора НОФ-а отворио друг Милан Милентијевић, истакнувши велики значај данашњег дана како за херојску Црвену армију, исто тако и за све слободољубиве народе, а посебно за народе Југославије.

Затим су говорили друг В. Митровић, командант места, друг Сибирац, у име омладине, Милева Милентијевић и Светозар Субашић.

У оквиру прославе празника Црвене армије увече је приређена академија са два реферата.

Титу и народно-ослободилачкој војсци, прошла главним улицама града.

После овога одржан је митинг на коме су говорили Светислав Јоцић, политички комесар чете Народне одбране у Бољевцу.

Живојин Миленковић, секретар Среског народно-ослободилачког одбора, говорио је о мирнодопском изгледу Црвене армије и истакао разлику између Црвене армије и војски империјалистичких земаља.

Светозар Цукановић, говорио је у име омладине о совјетској омладини као делу Црвене армије

Митинг је завршен говором Стевана Богдановића, секретара Среског народно-ослободилачког фронта, о високим одликама Црвене армије, заштитнице човечанства.

ПРОСЛАВА У САЛАСУ

22 фебруара све године у Саласу је на свечан начин прослављена 27 годишњица оснивања Црвене армије. Око 10 сати пре подне формирана је пред командом места дуга поворка манифестаната из целог среза са четом војника на челу. Манифестанти су носећи транспаренте заставу и певајући партизанске песме кретали су улицама места и клицали Црвеној армији маршалу Стаљину, народно-ослободилачкој војсци, маршалу Титу и Савезницима.

Прекидан честим усклицима и бурним овацијама, командант места друг Милан Богосављевић одражао је кратак али језгровит говор у коме је указао на велики значај ове прославе нарочито у ове дане када Црвена армија наноси смртоносне ударце фашизму у самој Немачкој.

Поред њега говорили су Миодраг Богосављевић, политички комесар команде места, Драгољуб Јовић свештеник и члан Среског одбора ЈНОФ-а, Михајло Рајчић секретар Среског одбора ЈНОФ-а, Мирослава Богосављевић, члан Среског одбора УСАОС-а и друг Веља Вељковић.

Истога дана увече у сали Омладинског дома одржана је свечана академија са рефератом о Црвеној армији и са програмом.

ПОЉОПРИВРЕДА

Производња раног расада поврћа на једноставан и лак начин

Повртарски расад за рану производњу поврћа на отвореном пољу обично се производи у топлим лејама, чије подизање изискује много труда и капитала, због чега их слабо имућни пољоприврадници и не подижу. Ради тога обично производне расад расају на стално место у јуну, а жетву врше у јулу, августу или чак септембру. Међутим, расад за рану производњу поврћа на отвореном пољу може се на једноставан, лак и јефтин начин произвести још током зиме у сандучићима, старим шерпама или у повећим саксијама, исти се расајује у априлу или почетком маја и тиме се за два месеца раније добије поврће. Та се производња расада врши на следећи начин:

Узети средње велику сандучад, старе шерпе и повеће саксије, пробушити им дно на једно, два или више места, што зависи од величине суда, па у њих ставити слој добре растресите баштенске земље бар 20 см. дебљине, исту попрскати мало водом и оставити да се земља само по себи мало слегне, па онда извршити сетву. Она се врши баш у ово време, тј. од средине фебруара до прве половине марта, и то или омашке или у редове. Посејано семе покрити танким слојем компоста, растреситом плодном земљом или ситним песком, залити га млаком водом покрити стаклом или хартијом (да би се влага и топлота што боље одржавале, док семе никне), па метнути поред пећи или шпорета. Ако је у сандучићима или шерпама посејано семе купуса, кеља, карфиола или келерабе, исто ће никанути трећег или четвртог дана, ако је посејан црвени патлиџан онда седмог или осмог дана, а ако паприка онда тек дванаестог. Чим семе никне скинути са њега покривач, па суд с расадом примакнути прозору, да би расад добио што више светлости и ваздуха, од које постаје чвршћи и снажнији. Кад се земља у суду просуши, залити је млаком водом. Касније, кадгод време дозволи, тј. кад је топло и сунчано, сандучиће износити напоље, да би расад боље очврсно, јер не ваља кад расад одвећ у висини прерасте, јер је тада крт, воден и без икакве чврстине, те као такав није добар за расађивање. За препоруку је расад пикирати, тј. расађивати у другу сандучад или саксије, на већем растојању, да би имао што више ваздуха, светлости и топлоте. Ово нарочито важи за плави патлиџан и парадајс, док паприку и купуснице према могућности. Пикирање се врши кад расад добије трећи лист. Даља нега расада у сандучићима састоји се у уредном заливању и плевљењу корова, ако се буде појавио.

Расад купуса, кеља, карфиола, келерабе, прокеља и салате, на овакав начин произведен, расајује се почетком априла, а расад паприке, парадајса, плавог патлиџана и целера почетком маја, тј. када престане бојавност од позних пролећних мразева. Готово, пак, поврће за бербу ће стићи за читавих месец и по до два раније, него ли када би се расад производио на отвореном пољу, што претставља како за произвођача тако и за потрошача огромну добит, готову сада када влада велика оскудица у разноликости хране.

Ас. С. Ст.

Не дозволимо да и једно парче земљишта остане незасејано

Пролеће је на прагу. У вези са тим намеће се пред свима нама у позадини а специјално пред нама у Округу зајечарском једно крупно и важно питање. Како да спроведемо успешно пролетњу сетву? Тај најважнији делогруг нашег рада у позадини данас, не припада више само земљорадницима и пољопривредним стручњацима, већ се он поставља пред свима народно-ослободилачким организацијама пред свима нама, пред читавим народом. Успешно извођење овогодишње сетве значиће још једну велику победу у овој светој борби за довршење ослобођења наше земље. Отвара се један нови фронт, једна нова борба која треба да обезбеди хлеба војсци и читавом народу.

Прошле јесени сетва је била обављена под врло тешким условима. На територији нашег округа водили су се бојеви, а после тога сталне кише ометале су сетву. Тако је на територији нашег округа засејано свега 29-30% од онога што је предвиђено за јесењу сетву. У том погледу наш округ стоји најгоре у целој Србији. Ако се узме у обзир да је сетва јесенас извршена под врло лошим условима, као и да је од суво-мразиде један део озимих усева настрадао, пролетња сетва добија још већи значај, јер треба надокнадити оно што је у јесени пропуштено.

ШТА ТРЕБА СЕЈАТИ

При овогодшњој пролетњој сетви морамо пре свега имати пред очима две ствари: прво шта сејати; друго мобилисати народне снаге за сетву.

У погледу избора врста житарица за сејање, очито је да ћемо моћи мањи део засејати пшеницом. Ми имамо врло мало семена јаре пшенице, јечма и овса. А могућности да се такво семе набави са стране не постоји. Зато треба већи део земљишта засејати кукурузом. Треба сејати ране, средње стасне и позне сорте кукуруза (од раних сората чинквантин - брзак, од средње стасних осмак, а од позних зубан и др.) Сем тога треба засадити што веће површине кромпира и посејати што више пасуља, грашка и сочива, било у чистој култури или као међу усев.

Треба посејати што веће површине са сунцокретом, конопљем и ланом, јер ћемо на тај начин доћи до зејтина и тканина који су сада неопходни.

Шећерној репи треба такође посветити велику пажњу, тим пре што је сада омогућено да се из ових крајева прима репа за прераду под врло добрим условима, те ће наши пољопривредници имати одличне користи

Градинарству такође треба посветити велику пажњу и за градине искористити свако земљиште које се може наводњавати, јер ниједна култура пољске привреде не пружа тако добре користи као градинарство. Ово утилико пре, што се за гајење повртарских усева могу употребити деца и старци. Семе градинарских усева се може добити преко Округног народно-ослободилачког одбора.

Како у источној храни постоји велика оскудица, то треба посветити нарочиту пажњу производњи пићних биљака. Овде долази на првом месту црвена детелина и луцерка, а уколико се набави семе: мухара, грахорице и сточног грашка. Семе луцерке и детелине треба обавезно прочистити на трифолин машини, јер луцеришта од непречишћеног семена још у току од прве године вилина косица уништава. Непречишћено семе луцерке и детелине преузимаће пољопривредне подружине, земљорадничке задруге и народно-ослободилачки одбор и слаће га у Београд на пречишћавање. Округни НОО преузима на себе један део трошкова у појевтињавању транспорта. За то се предвиђа сума од око 2,000.000-динара, којом ће Округни НОДбор помоћи транспорт детелинског семена и семена луцерке до места пречишћавања.

Сочној репи треба такође посветити већу пажњу, зато што пружа велику масу, а може се сејати и касније.

Правилним распоредом сетве предњих култура можемо сетву продужити на дужи временски размак, чиме ћемо до некле доскочити недостатку за прежиде стоке и радне снаге.

Али да би се овогодишња сетва успешно извршила и војсци и народу обезбедити хлеб потребно је организовано приступити послу, потребно је организовати све снаге и отпочети праву битку за успешно извођење пролетње сетве. Битка је већ отпочела, планови су готови и организација је спроведена. Округни народно-ослободилачки одбор предузео је све мере и спровео организацију. Наш округ ради лакшег извођења пољопривредних радова подељен на два подручја: зајечарско и неготинско. Подручје се дели на срезове, срезови на општине, општине на села, а села на реоне. У свакој општини, селу и реону постоји пољопривредни сетвени одбор. Он се састоји од три члана. У одбор улазе један домаћин, једна домаћица и један омладинец, тако да ће бити заступљене и жене преко организације АФЖ-а и омладина се повезује преко

свога претставника омладинца из УСАОС-а. Срески одбор дели се на реоне и у сваком реону организује се исто такав одбор.

Пољопривредници једног реона радиће посао заједнички. Они ће вршити сетву земљишта по комплексима не задржавајући се само на својим њивама већ заједнички обрађивати све њиве у том комплексу. Прво ће се засејати њиве које су на оцедном и лакшем земљишту - на брегу, а после се заједнички прелази на њиве које су мочварне и влажне. Тиме се постиже добитак у времену, јер ће се влажна земљишта, која су за обраду способна тек крајем маја и почетком јуна, моћи брзо заједничким снагама да обраде и са сетвом се неће задоцнити. Исто тако, ако година буде кишовита, моћи се у потпуности да искористе лепа дана и заједничким радом брзо изврши сетва.

Али не сме да се рад ограничи у оквиру једног реона, пошто у свим реонима прилике нису исте. Неки реони имају мање радне стоке, други обухватају већи простор, а у трећем је услед рата настрадало људство и стока. Ти реони би по старом начину рада и пракси остали непосејани. А то не сме бити! У свим тим случајевима дужни су реони помагати једни друге. На исти начин мора се вршити помоћ између села у општини, између општина у срезу.

Не смеју њиве оних породица које су услед рата остале без радне стоке да остану незасејане. Земљорадници су дужни да и те њиве обраде с тим да добију за орање и сетву један део приноса. Исто тако морају бити обрађене њиве оних породица, чији су храниоци изгинули или се налазе на фронту.

Сеоски, општински, градски народно-ослободилачки одбори треба хитно да приступе оспособљавању ковачких радионица, где ће се оправљати пољопривредни алат и по потреби стварати покретне ковачке радионице и додељивати селима где их нема.

Пролетњу сетву треба водити помоћу нових радних метода, који су у току ослободилачког рата постигли одличне успехе - у Босни, Далмацији, Лици и Славонији. Народна-ослободилачки одбори треба да приступе хитно парцелисану и додељивању напуштене земље радним батаљонима и бригадама на обрађивање. Свака фабрика и предузеће, свака установа и школа, треба да узме на себе обавезу да обради и засади своју башту. Требало би образовати одборе при синдикалним орга-

низацијама фабрика и установа, одборе при школама и омладинским организацијама са задатком да одмах спроведу најширу кампању за стварање и обрађивање башти. Сва слободна земљишта и напуштена газдинства морају бити употребљена за баште. При подели земљишта народно-ослободилачки одбори водите рачуна пре свега да се најбоља земљишта дају првенствено породицама погинулих бораца и инвалидима из ослободилачког рата и породицама бораца народно-ослободилачке војске.

ПАРТИЗАНСКЕ ЊИВЕ

Треба приступити стварању т. зв. „Партизанских њива“ које ће обрађивати Антифашистичке организације и сав принос одтога да иде за Народно ослободилачку војску. Такве њиве стварају од напуштених земљишта својине сеоских, општинских и градских одбора. Сељаци у колико сами не могу да обраде све своје земљиште и не могу да га даду у наполицу треба да уступају земљиште за „партизанске њиве“ које ће се обрађивати помоћу радних чета и радних батаљона. Сопственици њива имају од тога користи јер им се замља разрађује. Овакав начин обраде настао је за време Народно-ослободилачке борбе када је сва земља морала бити искоришћена. Тако н. пр. 1943 год. у Босанској Крајини „партизанске баште“ запремале су 25 јутара а у Лици чак и 40 јутара. По неке од тих башта биле су некада и боље уређене него баште пољопривредних установа пре рата и ако су обрађиване под тешким условима честих непријатељских офанзива и ако је недостајало семена и другог.

Велике су тешкоће под којима се проводи пролетња сетва. Да би смо савладали те тешкоће треба извршити огроман посао. Треба мобилисати све народне снаге, све антифашистичке организације морају дати све од себе да се извојује сетвена битка. Активисти народно-ослободилачког фронта морају у свакодневним акцијама руководити свим радовима на припремању и провођењу пролетње сетве. Није довољно само формирати и месне, среске и окружне сетвене одборе. У одборима, у свим њиховим пословима треба ангажовати све антифашистичке организације. Почени искуством ранијих сетви на ослобођеној територији, треба особито пазити да организација сетве не буде само ствар народно-ослободилачког одбора већ целог народа.

Такву организацију посла у извођењу сетве наметнуо нам је рат и ми ако хоћемо да обезбедимо хлеб морамо је прихватити и спровести.